

Bizkaia

Arrazola (Atxondo): buřtéra
Arrieta: guřtéđa
Bakio: buřtéđa
Bermeo:
Berriz: buřtéra
Bolibar: buřtéđe
Busturia:
Dima: buřtáđa
Elantxobe:
Elorrio: búřpera
Errigoiti: guřtéđa
Etxebarri:
Etxebarria: buřtéđe
Gamiz-Fika: *guřtáđá
Getxo: guřtéđa
Gizaburuaga: buřtéđa
Ibarruri (Muxika): *buřtéđa
Kortezubi: buřtéđa
Larrabetzu: guřtáđa
Laukiz: guřtéđe
Leioa: buřtéđa
Lekeitio:
Lemoa: buřtáđa
Lemoiz: guřtéđa
Mañaria: buřtéra
Mendata: buřtéđa
Mungia: guřtéđa
Ondarroa: nařtéra
Orozko: sóbéo, *uřtéđa
Otxandio: búřteđa
Sondika: guřtéđa
Zaratamo: buřpéđa
Zeanuri: buřtáđa
Zeberio: buřtáđa
Zollo (Arrankudiaga): guřteđa
Zornotza: buřtéra

Araba

Aramaio: búřtera

Gipuzkoa

Aia: kuřtére
Amezketá: kuřtére
Andoain: kuřtére
Araotz (Oñati): báldi
Arrasate: buřtéđa

Arroa (Zestoa): kuřtére
Asteasu: kuřtére
Ataun: guřtére
Azkoitia: guřtéra
Azpeitia: kuřtéra
Beasain: kuřtére
Beizama: kuřtére, kořđósóđi
Bergara: buřtére
Deba: buřtéra
Donostia: kuřtére
Eibar: buřtéra
Elduain: kuřtére
Elgoibar: buřtéra
Errezil: kuřtére
Ezkio-Itsaso: guřtére, sapío
Getaria: kuřtére
Hernani: kuřtére
Hondarribia: kuřtére
Ikaztegieta: kuřtére
Lasarte-Oria:
Legazpi: guřtéra
Leintz Gatzaga: buřtéra
Mendaro: buřtéra
Oiartzun: kuřtére
Oñati: báldi
Orexa: kuřtére
Orio: kuřtére
Pasaia: piřtíka suló, *kuřtére
Tolosa: kuřtáre
Urretxu: guřtére
Zegama: guřtéde, sapinó

Nafarroako Foru Komunitatea

Abaurregaina / Abaurrea Alta: trakóla
Alkutz: pařtuéla (mark.)
Aniz: ustéde
Arbizu: bářtubéla (mark.)
Beruete: kuřtéde
Donamaria: uřtéđi
Dorrao / Torrano: bařtúbél
Erratzu: uřtéde
Etxalar: uřtéde
Etxaleku: kuřtéde (mark.)
Etxarri (Larraun): kuřtéde
Eugi: bářde
Ezkurra: kuřtéde
Gaintza: kuřtére
Goizueta: kuřtéde

Igoa: kuřtéde
Jaurrieta:
Leitza: kuřtéde
Lekaroz: ustéde
Luzaide / Valcarlos: unđíđu
Mezkiritz: bářđe
Oderitz: kuřtéde
Suarbe: pářtwel
Sunbilla: kořtéđi
Urdiain: guřtéra
Zilbeti: bářđe (mark.)
Zugarramurdi: uřtéde

Lapurdi

Ahetze: guřtéde
Arrangoitze: úRteđe
Azkaine: kuřtéde, uřtéđia (mark.),
guřtéđia (mark.)
Bardoze:
Beskoitze: *úřđi
Donibane Lohizune: guřtére
Hazparne:
Hendaia: kuřtére
Itsasu: húđi
Makea: húđi
Mugerre: huđi
Sara: uřtéde
Senpere: guřtéde
Urketa: húđi
Uztaritze: úđi, uřtéde

Nafarroa Beherea

Aldude: uřtáde
Arboti: múlađa
Armendaritze: eřeštún (?)
Arnegi: uđi
Arrueta:
Baigorri: huđú, huđi
Bastida:
Behorlegi: húđi
Bidarraiz:
Ezterenzubi: bústaři húđi, húđi
Gamarte: uđiri
Garrúze: hódí
Irisarri: uříđe
Izturitze: hódí
Jutsi: udio
Landibarre: ustaři buřđina (mark.)

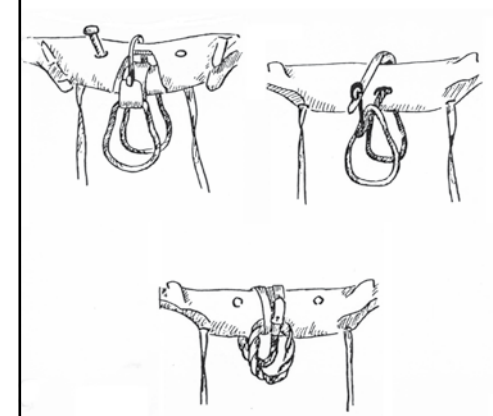
Larzabale: gúđi, ustaři guđi
Uharte Garazi:

Zuberoa

Altzai: hydío
Altzürükü: hydjó, hydío
Barkoxe: ystař hydío
Domintxaine: húđja (mark.), múlađa
Eskiula: hydíua (mark.)
Larraine: hydío
Montori: Runt (?), hydý
Pagola: hydío
Santa Grazi: uđio
Sohüta: ystař yđio
Urdiñarbe: ystař yđio
Ürrüstoi: ysteř hydío

Mapan sartzen ez diren erantzunak:

Azkaine (L): guřtéđia (mark.)
Baigorri (N): huđú
Beskoitze (L): *úřđi

1571. Mapa: barzón / anneau (du joug) / yoke ring

GALDERA: 37040 ALG: 509; ALEANR: I, 122

	gurtede
	burtede
	kurterere
	gurteda
	burtera
	burpeda
	burtada
	urtede
	uztede
	(h)udi
	udio
	uztar hüdio
	bartubel
	barde
	zapio
	bestelakoak

- Orgaren edo gurdiaren muturra uztarrarian sartzeko tokiaren izena galdetu da.

- Iparraldean bi mota ezagutu dira: larruz egindakoa eta burdinazkoa. Burdinazkoa mugiezina izaten zela azaldu du. Hendaian larruzkoa zela jaso da. Uztaritzeko lekukoak "udia" burdinazkoa zela esan du, "urteedia" larruzkoa. Makeako lekukoak Sara eta inguruetan larruzkoak erabiltzen zituztela esan du; Makean bertan, burdinazkoak. Pagolakoak ezin sinets dezake "hüdio" deitzen duen pieza hori larruzkoa izan daitekeenik.

- Hiru ekai aipatu dira (larrua, burdina, bilurra) batez ere. Igoa: *Kurtéde bát, larrükiñ éiñe. Zülo artán sartú ta ór eukítze o. Nai izán eskéo atéátzen da, biño fijo órtxe éukítze o, erdíko [zulo] óntatf.* Etxalar: *Guk emen larruzkoa... Bat doblatzen zena, zülu ortan zülintxan.* Erratzu: *Frantzian burdinek ibiltzen tuzte... emen ez, emen ezio da, larruzko ure.* Izturitze: *Zonbeitek zura zuten. Guk burdina gintiin. Senperen eta larruz. Guk fitxoa duu.* Jutsi: *Burdinezkoa... edo bilhurrez iten zen, atxikitzen zen hautsi artio.* Sohüta: *Bürdüñaz, ez larrüz... fítxo.* Santa Grazi: *Bürdüñaz, fítxo eta untsa ezari, plat egoiteko.*

- Berrizko lekukoak berak etxean egiten zituela azaldu du, baina erosi ere egiten zirela.

- **Bestelakoak:** baldi (Araotz, Oñati), errestun (Armendaritze), kordozoi (Beizama), mulada (Arboti, Domintxaine), nartera (Ondarroa), pirtika zulo (Pasaia), runt (Montori), sobeo (Orozko), trakola (Abaurregaina), ungidu (Luzaide), uztarri burdina (Landibarre).

Zollo: *Mogidu eiten da. Busterrixek dauko amen, alde bietati doas da, gero, ganeti trentzau ugel miauegas ["gúrteda"].*

Bakio: *Ori norberak eiten dau. Ediekas, sartun te bueltie artun da bateti bestera. Gero, ede métxuekas bueltan-bueltan batun. Onek eukite uben manejue. Ni neu sapatéru [ezjakina] nintzen orretan ["burtéda"].*

Ataun: *Bakóüzai bát. Fíjok izéten diá orík ["gurteré"].*